

Аграрний союз України
Аналітичний центр

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ аграрного бізнесу в умовах війни

Лариса СТАРІКОВА,
ГО Аналітичний центр Аграрного союзу України

Закон №2120-ІХ від 15.03.2022

2) розділ "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України:

“18. У період дії в Україні воєнного, надзвичайного стану та у 30-денний строк після його припинення або скасування у разі прострочення позичальником виконання грошового зобов’язання за договором, відповідно до якого позичальнику було надано кредит (позику) банком або іншим кредитором (позикодавцем), **позичальник звільняється від відповідальності, визначеної статтею 625** цього Кодексу, а також **від обов’язку сплати на користь кредитора (позикодавця) неустойки (штрафу, пені) за таке прострочення**. Установити, що неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, сплата яких передбачена відповідними договорами, нараховані включно з 24 лютого 2022 року за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) за такими договорами, **підлягають списанню кредитором (позикодавцем)**.”

ЦКУ, Стаття 625. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання

Боржник звільняється:

- **від сплати суми боргу** з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення,
- а також **3% три проценти** річних від простроченої суми, якщо інший **розмір процентів** не встановлений договором або законом.
- **від обов'язку сплати неустойки (штрафу, пені)** за таке прострочення і суми таких виплат підлягають списанню позикодавцем починаючи з 24.02.2022.

Окрім того, згідно пункту 1 статті 559 ЦК з припиненням зобов'язання припиняється також і порука, якою забезпечено таке зобов'язання (дія цієї статті на час воєнного стану не припиняється).

Правила роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, постанова Правління НБУ № 23 від 25.02.2022 адаптовані до чинного законодавства не були

Принцип верховенства права

Конституція України, статті 8, 19

верховенство права

ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством

Цивільний кодекс України, статті 203, 215

зміст правочину не може суперечити ЦК

правочин є нікчемним, якщо його зміст не відповідає закону

визнання нікчемності правочину у суді не вимагається

Банки не мають права вимагати сплату боргу і штрафних санкцій
Позичальники мають ігнорувати запити банків щодо сплати боргу та штрафних санкцій

Принцип верховенства права

Куди дивився Верховний Суд?

коли суди в масовому порядку виносили вироки на користь банків?

Принципи державної служби

«Про державну службу»: статті 4, 8, 36, 66

- дотримання принципу верховенства права
- дотримання Конституції та законів України
- здійснення діяльності лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України

Лист НБУ №32-0007/34847 від 18.05.2023

призупинення дії статті 625 ЦК та списання штрафних санкцій
«призведе до перекладання всього тягара збитків, спричинених збройною
агресією росії проти України, виключно на банківську систему...»

Василь Середа, Катерина Рожкова

Розмір збитків

нанесених підприємствам аграрного сектору окупованих територій
в результатів порушення принципу верховенства права

з боку Національного банку України та судової системи
і бездіяльності Міністерства аграрної політики та продовольства України

5 млрд. грн. сума кредитів на окупованій території, **(3,9%)**
робочий капітал

16, 672 млрд. грн. прибуток банків у січні 2024 року (30%)

86, 5 млрд. грн. прибуток банків у 2023 році (5,78%)

24, 7 млрд. грн. прибуток банків у 2022 році (20,22%)

прибуток

Наслідки нехтування чинним законодавством

ЦК, стаття 203: зміст правочину не може суперечити моральним засадам суспільства

Конституція, стаття 152: матеріальна чи моральна шкода, завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані неконституційними, відшкодовується державою у встановленому законом порядку.